

Rune Fardal, psykologi student

Personlighetsforstyrrelser med hovedvekt på narsissistisk problematikk i relasjon til barn
<http://www.sakkyndig.com> mail: rune@fardal.no

Når barnet ikke får lov å være glad i far!

2 september, 2010, Oppdatert 3.9.2010

Med linker: <http://www.sakkyndig.com/psykologi/artikler/gladi.htm>
Utskrift : <http://www.sakkyndig.com/psykologi/artikler/gladi.pdf>

Noen foreldre hindrer barn bevisst kontakt med den andre forelder etter samlivsbrudd. Årsaken til at noen foreldre saboterer barnets kontakt, er et uttrykk for manglende evne til innlevelse i barnets behov. En slik "eiertrang" til barnet, kan også forekomme i samlivet, men blir da mindre synlig. Årsaken til slike mangler er komplekse, men bunner til sist i behovet for å dekke egne behov på bekostning av barnets behov.

I noen barnefordelingsaker er konflikten av en slik karakter at den ene forelder bevisst prøver hindre barnet kontakt med den andre. I de fleste saker er det mor som hindrer barnet kontakt med far. Selv om dette kan være omvendt i en del saker beskriver jeg problematikken her ut i fra en slik konstellasjon. Det er dynamikken som er det vesentlige, ikke kjønn. Jeg bruker en settingen der barnet bor med mor etter samlivsbrudd.

Samvær saboteres eller signaliseres til barnet som noe negativt og da ut fra mors egeninteresse. Altså et egosentrisk behov hos mor. Barns lojalitet fører til at barnet utvikler avstand til far for å tekkes mor, som de faktisk lever med og er avhengige av. Ja, slike barm gjøre oppdras til å være avhengige av slike mødre, nettopp for at den vosne skal knytte barnet til seg. Forsøk på slik kontakt med far medfører ofte

fysisk og emosjonell straff, trusler, innskrenking av aktiviteter og lignende. Hva gjør dette med barnet?

- Lærer det barnet normal objektrelasjon? Å forholde seg normalt til andre?
- Skaper dette et trygt barn?
- Hvilke følger får det for senere tilknytninger til andre?
- Tar barnet med seg et slikt relasjonsmønster til fremtidige relasjoner med partner og egne barn?
- Hvordan påvirker dette barnets empatiutvikling?
- Hvordan påvirkes tilknytningen til barnets far?
- Blir barnets tilknytning til mor sunn, eller vil det bli et usunt avhengighetsforhold?
- Hva lærer dette barnet om verdien av en far? Vil et slikt barn lære sine egne barn å verdsette sin far?

En slik adferd fra mor er svært bekymringsfull og bidrar kun negativt til barnets læring og utvikling. Kunnskapen om dette synes svært lav både i domstolene og hos mange av de sakkyndige de knytter til seg.

Hva kan vi trekke ut i fra en slik dynamikk der mor saboterer :

- ferier
- samvær
- telefonkontakt
- felles opplevelsesgrunnlag
- gaver
- brev

Når et barn på 11 år, helt fra det var født hver sommerferie opplever at dets ferie med sin far helt eller delvis saboteres, hvordan påvirker det da barnet? En ting er helt sikkert og det er at et slikt barn vil oppleve et betydelig *forhøyet stressnivå*. Når slikt stress blir kronisk, blir det skadelig på barnets utvikling. Hvem har så ansvaret for en slik skadelig påvirkning? Er det mor som saboterer samværet, eller er det far som prøver få til samvær? Slike mødre vil hevde at barnet har det meget bra uten sin far og at det derfor er far som skaper stress hos barnet når han prøver få til kontakt og ferier med barnet. Far vil hevde at det er mor som skaper stress ved å hindre en slik kontakt.

Siden barn har et genetisk behov for tilknytning til sin mor og far, vitner en slik adferd om alvorlige mangler ved den mors evne til mentalisering (empati innlevelse i barnet). Empati og innlevelsesevne må være redusert eller satt til side som følge av prioritering av egne behov, av egosentriske natur. Den voksnes behov kommer opplagt foran barnets behov i slike settinger. Det er ikke til barnets beste. Kronisk stress er svært skadelig for et barn og slik nyere forskning viser kan dette føre til at

barnet utvikler immunsviktsykdommer som for eksempel diabetes¹. Men kronisk stress kan også danne grunnlaget for en [rekke andre lidelser](#).

For å sitere [Smith \(1020\)](#) " *Atskillelsen som barn utsettes for i forbindelse med samlivsbrudd, er i seg selv ikke avgjørende for deres senere psykiske helse. Mer betydningsfullt er hvorvidt de får oppleve at det nye omsorgsarrangementet gir muligheten for emosjonell trygghet*". Når en mor så saboterer enhver kontakt barnet har med sin far og hele tiden viser gjennom adferd en negativ holdning til denne kontakten, påvirker det barnet negativt. Det finnes ingen emosjonell trygghet hos et barn som stadig opplever å måtte ta avstand fra sin egen far.

Hvilke implikasjoner konflikten har for deres egen fungering er vel så viktig som selve opplevelsen av konflikten. Barn blir for eksempel ikke anbefalt sendt til samvær med en forelder som utøver vold mot den andre, selv om denne vold ikke påføres barnet. Grunnen er at barnets observasjon av volden er vel så skadelig for dets trygghet og tilknytning, som det å bli utsatt for vold. Trusler om vold er like skadelig som vold i seg selv.

Smith skriver videre " *Das Eiden og medarbeidere (1993) dokumenterte at selv om det var en sammenheng mellom kvaliteten på foreldrerelasjonen og barnas tilknytningstrygghet, var denne forbindelsen begrenset til å gjelde for familier der mødre hadde hatt uttrykk tilknytning i sin egen barndom. Disse studiene understreker verdien av å undersøke kvaliteten på forhold innenfor en kontekst.*" Med andre ord, settingen omsorgsvikt skjer i synes vel så viktig som omsorgsvikten i seg selv.

Et grunnleggende premiss i tilknytningsteori er at barn danner mentale representasjoner av seg selv og andre på grunnlag av sine omsorgserfaringer, og at disse indre arbeidsmodeller utgjør et vesentlig element som skiller mellom trygg og utrygg tilknytning. (Smith, 2010). Mindre tilgjengelighet til den voksne barnet ikke bor med, kan føre til økt utrygghet for barnet. " *Om barnet stadig opplever at besøk er forbundet med konflikt og følelsesmessig disharmoni, kan utryggheten lett bli forsterket og opprettholdt.*" (Smith, 2010). En må derfor spørre seg om en far som opplever slik sabotering over mange år, egentlig bør trekke seg fra alt som har med samvær å gjøre. En slik opphør er skadelig for barnet, men sammenlignet med mors sabotering er det et spørsmål hva som er minst skadelig!

Stemningen som preger spørsmål rundt barnets kontakt med sin far, er med andre ord viktige indikatorer for barnets utvikling. En mor som saboterer denne, hindrer ikke bare barnet kontakt med sin far, de skaper også indre arbeidsmodeller i barnet som er skadelig for barnets utvikling. Barnet vil ikke oppleve kontakt med far som en trygg havn, men som et sted mor skaper konflikt. Det kan føre til at barnet i en prosess av å beskytte seg selv, skaper avstand til sin egen far. Slike mødre lærer i realiteten opp barnet til å forbinde far med noe negativt. Vis er i realiteten omrisset av i PAS problematikken, [Parental Alienation Syndrome!](#)

Mødre som lider av psykiske lidelser som depresjon og angst vil i tillegg utgjøre en annen form for *reduert tilgjengelighet*. Selv om de er fysisk til stede, er de i mindre grad psykisk til stede. Dette blir et risikomoment for barnets utvikling. All faglitteratur tilsier at det å vokse opp med en depressiv mor er negativt for et barn, Whitfield, (2003) beskriver det slike : "*Å vokse opp med en deprimert mor er et traume i seg selv*".

Det er også viktig å være oppmerksom på at et barn kan ha en trygg tilknytning til den ene forelder og en disorganisert til den annen. Det indikerer at tilknytningen kvalitet er knyttet til omsorgspersonenes sensitivitet for barnet. Å nekte barnet kontakt med sin far, er ikke et utslag for en sensitiv omsorg.

Main og Hesses mente at foreldres *ubearbeidede traumatiske opplevelser* henger sammen med barnets desorganiserte tilknytning. Det betyr at barnet tar skade som følge av den voksnes egen psykiske problematikk. Årsaken ligger i den reduserte emosjonelle tilknytning slike foreldre fremviser. De har nok med seg selv, og behovet for å dekke egne behov går foran barnets.

Det er en kjensgjerning at barn som stadig opplever skremmende adferd fra tilknytningspersonen, eller har erfart at den voksne ofte uttrykker frykt i tilnæringsrelevante situasjoner, er særlig utsatt for å utvikle desorganisert tilknytning. (Lyons-Ruth & Jacobvitz, 2008) Det betyr at omsorgspersonens emosjonelle adferd, preger barnet negativt. Hos foreldre som stadig saboterer barnets kontakt med den andre forelder vil det nødvendigvis bli en rekke konflikter som preger barnet negativt.

Barnet blir frarøvet muligheten til å knytte seg til den andre forelder. Det skaper avstand og kan svekke barnets identitetsfølelse og behovet for tilhørighet. Grunnlaget for hvem barnet er, svekkes. barnet mister også en viktig kilde som trygg havn ved at far utestenges på denne måten.

Enhver forelder som forstår hvor viktig barnets kontakt til sine foreldre er, vil alltid gjøre store anstrengelser for at den kontakten skal vedvare også etter samlivsbrudd. De fleste foreldre i mental ballanse (ca. 80%) klarer da også på egenhånd å avtale seg imellom barnets bosted og kontakt med den andre forelder. I visse konflikter, ofte de mest [psykologisk kompliserte](#), vil slike foreldre imidlertid støte på motstand fra den andre forelder. Her er det viktig å huske på at begge foreldre har et ansvar for å bidra til at barnet får samvær. brudd på rettsavgjørelser gjør konflikten enda høyere om far skulle kreve at slike avgjørelser blir fulgt.

I konkrete saker der retten eksplisitt uttaler at mor må la barnet få ferie med sin far har vi eksempler på at mor saboterer ferien. Problemet i dag er at dette ikke får noen konsekvenser for mor og dermed eskalerer konflikten for barnet. Selv om domstolen gjøres oppmerksom på at slik sabotering skjer og vil skje, gir den i mange saker omsorgen til den forelder som saboterer samvær. En må da vurdere å trekke seg fra alt samvær ut i fra en antagelse om at det i det minste vil redusere konflikten

for barnet, verd at far ikke oppleves som en trussel mot mors narsissistiske supply, barnet! I realiteten er en slik passiv holdning fra domstoler og fagfolk en fallitt erklæring. Hele systemet svikter barnet.

Ofte bor et barn med mor, mens det har samvær med far. I slike settinger vil enkelte mødre bevisst legge hindringer i vegen for en slik kontakt. Noen ut fra reelle behov for å beskytte barnet, men svært mange ut fra en **demonisering** av far som ikke har noe hold i fars egen adferd. Ofte finner man bakgrunnen for en slik demonisering i mors eget forhold til sin far! Det kan se ut som slike mødre ikke klarer skille mellom egne vonde opplevelser i sin egen barndom, og barnets opplevelser med sin far i nåtid. Mors far, sin adferd, projiseres over på barnets far. Også det mor kan oppleve som negativt fra far i relasjonen mellom far og mor, generaliseres til å være fars adferd også mot barnet, selv om far har en helt annen adferd ovenfor barnet.

At slike mødre får med seg både barnevern, psykologer og domstolene i en slik demonisering er ikke uvanlig, og viser bare hvor komplisert det er å avsløre slik dynamikk. Kunnskapen om så avansert manipulasjon og bruk av psykologiske forsvarsmekanismer er mangelfull.

Hvor langt skal far gå?

Barn kan ved denne typen dynamikk, miste kontakt med fedre med gode omsorgskvaliteter. Hvor langt skal en slik far gå og hvor lenge skal man holde på i forsøket på å opprettholde kontakt med barnet før man må innse at konflikten mors motstand skaper, er så skadelig for barnet at forsøket på å opprettholde kontakt bør opphøre?

Selv om det er to i en konflikt er det ikke nødvendigvis en symmetrisk konflikt, slik man antar de fleste konflikter er, der begge parter bidrar mer eller mindre likt. Ofte er konflikten asymmetrisk, slik at det kan være mor som driver konflikten gjennom sin sabotering av barnets kontakt med far. Allikevel tolkes slike konflikter ofte feil av omgivelsene, fordi det ofte er lettere å se fars frustrasjon og forsøk på å opprettholde kontakt med barnet, enn det er å se mors skjulte manipulasjoner, trusler og vold mot barnet.

En rekke saker har vist at det ikke får noen konsekvens for mor om hun saboterer barnets kontakt med far. Selv i saker der mor har sabotert samvær, kontakt og ferier i mer enn 10 år, og der dette er uomtvistelig dokumentert, fortsetter en del dommere å gi mor omsorgen, og dermed en aksept for slik adferd.

Det er ikke uvanlig at slike mødre shopper rundt etter støtte fra barnevern, leger, skole og andre som kan bekrefte mors "fantastiske omsorg" og som samtidig kan bekrefte fars "aggresjon"! En aggresjon som mer er et uttrykk for den frustrasjon slike fedre tvinges inn i enn uttrykk for aggresjon hos far. Mange fagfolk mangler kunnskap om den typen mødre og deres svært skadelige adferd. De er ofte manipulert, selv om de påstår de ikke er det. De ser alt gjennom mors beskrivelser

av situasjonen og ender opp med å dømme far. Konkrete saker har vist at både sakkyndige psykologer, leger og barnevernet har endt opp med å anbefale redusert samvær med far i slike situasjoner. Dermed blir de mer eller mindre ufrivillig mors medspillere.

Slike fagfolk ser heller ikke at de blir innhabile. Når det så dokumenteres at de har tatt feil, tviholder de på sin opprinnelige oppfatning ut i fra et behov for ikke miste ansikt! Dermed blir deres egne påstander om far som ute av stand til innlevelse i andres situasjon en selvoppfyllende profeti som gjelder den sakkyndige selv!

Det skal mye til.

Domstoler og sakkyndige er meget klare på at det skal svært mye til før samvær med den ene forelder bør opphøre. Man snakker da om alvorlige forhold der barnet tar, ikke bare litt, men stor skade av kontakt med den andre forelder. I slike tilfeller foreligger det alvorlig volds historikk, overgrepssproblematikk eller alvorlige psykiske problemer. Vi er antagelig på et nivå av **psykopati, narkomane og alkoholikere** når slike kontakter mellom barnet og den voksne ikke regnes for å være tilrådelig. Allikevel viser konkrete saker at en sakkyndig psykolog kan hevde at retten bør vurdere å redusere samværet med far om han ikke forandrer adferd ovenfor mor (fortsetter prøve få til samvær med barnet). De blir manipulerte brikker i mors kamp mot barnets kontakt med far. Konkrete saker viser at barnevernet kan opptre på samme måte. Ja, i tilfeller der det dokumenteres vold og emosjonelle trusler hos mor og der dette dokumenteres av fagfolk, er det eksempler på at barnevernet hemmeligholder slike rapporter for far, (nekter innsyn) for at han ikke skal kunne bruke det mot mor for at barnet skal få samvær med sin far!

Demonisering

Noen foreldre fremstiller seg selv som guds gave til barn, mens de samtidig demoniserer den andre forelder. Demonisering skjer når fremsatte påstander om far ikke har hold i virkeligheten, i motsetning til når negative trekk ved fars adferd mot barnet er reelle.

En slik demonisering er ikke vanskelig å avsløre om man i utgangspunktet stiller seg kritisk til all informasjon man mottar. **Etterprøvbarhet** er et stikkord her. Hos mødre som demoniserer far finner man ofte en traumatisk historikk fra egen barndom. Mødre som har en normal oppvekst uten traumatiske opplevelser demoniserer ikke barnets far på samme måte. De evner i langt større grad å forholde seg til virkeligheten uten å konstruere demoner. De har ikke disse udekte psykologiske behov som går foran barnets behov. De klarer i langt større grad skille egne behov fra barnets, og de klarer skille voksenkonflikten fra barnets relasjon til sin far. De har som oftest ikke psykiske lidelser.

Paradokset med mødre som demoniserer far uten faktisk grunn er jo at de i sin iver faktisk viser at de ikke setter barnas behov foran sine egne. I realiteten viser de at de er like ille selv, som det de påstår far er! Det er projeksjonen av egen adferd som kommer til syne. Det er ikke en god forelder som stenger den andre ute, uten at det foreligger faktisk omsorgsvikt hos den andre. Slike selvfølgeligheter blir oversett i domstolene.

Demonisering kan avsløres ved å undersøke innholdet i de enkelte påstander. Har far virkelig begått de handlinger mor påstår og har det skjedd på det nivået mor påstår? Ofte viser det seg være et snev av sannhet i det meste, men ved nærmere undersøkelser viser det seg være halvsannheter. Ja far kan ha kommet med barnet for sent etter samvær, en time, men nei han har ikke holdt barnet borte fra mor! Ja, far kan ha gitt barnet litt for lite medisin en helg, men nei far overser ikke barnets medisiner. Demonisering preges ofte av at små menneskelige uregelmessigheter blåses opp til alvorlige generaliseringer av fars adferd, men kan også bestå av påstander helt fjernt fra fars adferd. Slike mødre leter etter noe de kan klandre far for, og når de ikke finner det, blir det konstruert gjennom demonisering.

I slike tilfeller finner man også det paradoks at slike foreldre selv fremstiller seg som fullstendig feilfrie. Alvorlige feil de selv begår blir benektet og fortrengt. De synes ha et behov for å fremvise en perfekt fasade av ekstrem karakter. Enhver dokumentasjon på det motsatte møtes med en overdreven reaksjon, som ikke står i stil med deres egen demonisering av den andre forelder. Deres adferd bærer preg av en svart/hvit tenkning, så typisk for splitting! De fremstår som svært rigide og uten evne til innlevelse i den andre forelders bekymring for barnet, de har heller ingen bekymring for barnet de har omsorg for. Det eneste slike har bekymring for er seg selv, og den er til gjengjeld ekstrem! De fremviser en ekstrem lav terskel for selv å bli krenket, men har ingen hemninger for selv å krenke verken barnet eller den andre forelder. Missforholdet mellom beskrivelse av seg selv og adferd mot andre er så typisk for splitting.

Proporsjonalt med at den andres feil demoniseres, blir egne feil minimalisert, og uansett fremstilt som et uttrykk for den andre forelders adferd. Det er den fundamentale attribusjonsfeil i praksis, fars feil årsaksforklares i fars personlighet, mors feil, skyldes fars adferd! Det blir ikke noe enklere ved at fars beskrivelser av en slik mor er ganske identiske. Når far og mor beskylder hverandre for det samme, på den samme måten, er det bare en etterprøvbarhet, som kan avsløre hvem av de to som beskriver virkeligheten. I hvilket narrativ (historie) finner man det høyeste nivå av den beskrevne adferd. Nivået er viktig, fordi vi alle har en viss tendens til å bruke disse mekanismer, men narsissistiske personer overdriver i sin adferd.

Rasjonell argumentasjon.

Slikt er det vanskelig beskytte seg mot, for rasjonell argumentasjon er vanskelig i settinger der dommere eller sakkyndige har fått en liten flik av det de antar er et

større bilde, men som ofte viser seg ikke tilhøre et slikt bilde i det hel tatt. Det er som et puslespill der en brikke også kan passe til et annet puslespill. Alt for ofte opplever man at et forsøk på å forklare at det ikke er slik mor påstår, ender opp i den psykologiske fellen det er å ikke innrømme sine egne feil og mangler! Avviser man usanne påstander om egen adferd, da blir det påstått at man ikke har selvinnsikt, det blir en catch 22, man taper uansett. Konkrete sakkyndigrapporter viser nettopp dette mønster: "Far synes ha redusert selvinnsikt ved at han ikke ser den skadelige effekt hans adferd har på barnet". Adferd er ofte definert som udokumenterte påstander og halvsannheter den sakkyndige har fått fra mor!

Persepsjon

Her er vi inne på menneskelig *persepsjon*, hvordan sanseinntrykk tolkes og hva som påvirker denne tolkningen. Det er menneskelig å søke å forstå den virkelighet vi befinner oss i. Og i tillegg preges vår persepsjon av genetiske settinger, der vi raskere oppfatter farlige enn ufarlige inntrykk. Med andre ord, er vi ute en kveld og ser en rotvelt i månelysset, så er tendensen til at de figurer vi "ser" i røttene er truende, større en at de er ufarlige. *Settingen* i form av mørket bidrar også til at sansene er skjerpet mer for det som oppfattes som truende enn det som oppfatte som ufarlig. En plutselig lyd i en mørk skog vil lettere oppfattes som skremmende enn som ufarlig. Dette er evolusjon, vi må reagere raskere på fare enn ufarlige inntrykk. En rekke artige eksempler på hvordan vi tolker synsinntrykk finnes på [youtube](#)! Ser du ansiktene i [denne](#) video? Her persepsjon av [skjønnhet](#)!

Slik er det når omgivelsene opplever mors demonisering av far også. En halvsannhet eller demonisering av fars adferd setter føringer for hvordan øvrig adferd ved far oppfattes. Den som observerer har et sett skjemaer som verden tolkes ut i fra. Dermed er man egentlig fanget i sin egen persepsjon uten at det behøver være noe galt med fars adferd ovenfor barnet i det hele tatt. Utrykk som "Ingen røk uten ild" og "Det må jo være noe i det" fører til en mistenksomhet mot fars motiver og adferd. Egentlig er slike utsagn et uttrykk for det menneskelige behov for å forstå den virkeligheten vi lever i. Når vi ser noe vi ikke forstår skaper det dissonans. Forsøket på å redusere denne fører til at vi prøver plassere de inntrykk vi mottar i den kunnskapen og i de skjemaer vi allerede har. Vi prøver assimilere sanseinntrykk. Vi prøver å sette verden inn i det *skjema* vi har for den typen sanseinntrykk vi mottar. Vi prøver gjøre inntrykket forståelig.

Behovet for å forstå vår virkelighet er stort. Vitenskapen er nettopp et uttrykk for dette behov. Noen ganger må vi akkomodere den kunnskap vi har, fordi de sanseinntrykk vi oppfatter ikke passer inn i noen eksisterende skjema.

Særlig ser man dette i de tilfeller der den sakkyndige eller barnevernet først snakker med slike narsissistiske foreldre. Forskning har vist at den rekkefølgen man observerer i, har betydning for utfallet av vurderingen. Det inntrykk man først blir presentert, mors demonisering av far, danner så grunnlaget for hvordan man tolker

fars beskrivelse av konflikten. En far som nettopp beskriver mors avvikende trekk, blir oppfattet nettopp så krenkende som det mor påsto hun føler. Den sakkyndige vurderer sjelden om mors terskel for krenkelse er sykkelig lavt! Forskning gjengitt i [Psychological Science](#) viser at det er en primacy effekt ved vurdering av flere enheter.

Egosentriske behov

Slike foreldre fremviser en adferd der deres behov for barnet er større enn barnets behov for den voksne. Dette er den typiske setting ved **narsissistisk problematikk**.

Narsissistens motiv for å hindre barnet kontakt med den andre forelder grunner i flere forhold:

- egne udekte behov for bekreftelse, der barnet blir den voksnes narsissistiske supply
- vansker med å skille egen far fra barnets far fører til en demonisering av barnets far på grunnlag av egne opplevelser med egen far. Egne traumer projiseres på barnets far og oppleves som dennes adferd.
- behovet for hevn for forholdet som ikke gikk og den grandiose boble som sprakk
- misunnelse med den andre forelders nye liv og nye kjæreste og dermed behovet for hevn
- behovet for å straffe barnet som var glad i sin far, den samme far som ødela mors grandiose virkelighet
- behovet for å såre far, slik mor selv ble såret av sin far. Altså en hevn mot egen far som gjennom projeksjon rammer barnets far.
- avmakten de selv har opplevd i sin egen traumatiserte barndom blir erstattet av den makt de opplever ved å hindre barnet kontakt med sin far. *"Endelig får de oppreisning for barndommens krenkelse"*!
- de økonomiske fordeler hovedomsorg har, særlig for en mor som ikke har inntekt som følge psykisk problematikk
- frykten for at den krenkelsen mor opplevde da far tok ut skilsmisse også skal ramme barnet, med andre ord vansker med å skille mellom de voksnes konflikt og følelser og barnets følelser

Det er med andre ord ikke noe entydig motiv, men en komplisert blanding av ulike motiv. Det de har til felles er at de dokumenterer forelderens manglende evne til å ta **barnets perspektiv**. Normale foreldre i mental ballanse utsetter ikke barn for slik adferd. De evner forstå barnets behov for en far og de evner sette barnets behov foran egne behov. De klarer samarbeide på tross av egne motsetninger.

I saker der den ene forelder i denne eksemplifisering, ikke klarer samarbeide, blir det et uttrykk for en manglende evne til å sette barnets behov foran egne og dermed en egosentrisk adferd. Konkrete saker har vist at den ene forelder gjentatte ganger har innkalt til mekling ved familierådgivningskontoret, uten at den andre har

kommet. I en sak innkalte far 7 ganger til mekling (med halvt års mellomrom mellom meklingen) uten at mor kom en eneste gang. Slik sabotering av forsøk på å løse en konflikt fikk i den konkrete sak ikke noen konsekvenser for mor, hun beholdt omsorgen.

Den typen foreldre, hvis adferd jeg her har beskrevet har ofte en narsissistisk sårbarhet som i en del tilfeller tilfredsstiller kravet til narsissistisk personlighetsforstyrrelse. Dessverre er kunnskapen om denne dynamikk mangelfull både blant sakkyndige psykologer, barnevern og domstoler. Det gjør at slike foreldre kan fortsette sin ødeleggende adferd mot barn uten at det får noen som helst konsekvenser. Faktisk viser konkrete saker at de blir beskyttet av både barnevern og deres psykologer. Når domstolene så legger slike fagfolks "vurdering" til grunn og skriver "*Ingen viser noen bekymring for barnet*" er det ikke så rart at slike barn får problemer. Problemer som ofte ikke kommer til syne før de kommer i ungdomsårene der de må forholde seg til andre ungdommer og de krav man da blir stilt ovenfor. Da er det dessverre for sent å hjelpe barnet, dets personlighet og selvfølelse er for lenge uopprettelig skadet.

Foreldre som hindrer barna kontakt med den andre forelder, har ofte en narsissistisk personlighet som påfører barnet en ubotelig skade. Omgivelsene verken ser eller forstår dette. De ser bare en konflikt de tror er symmetrisk, mens i virkeligheten er det ofte slik at den som tilsynelatende fremstår som den aggressive, far som prøver opprettholde barnets behov for kontakt, egentlig er den beste forelder. Den støy far skaper overskygger den passive aggresjon, manipulasjon og løgner mor gjennom sin adferd får far til å fremstå med. dette er egentlig **projektiv identifikasjon** i praksis, mor projiserer sin egen adferd over på far, og får far til å fremstå med denne adferd. Far klandres for ingen verken ser eller vil forstå mors adferd. Mors adferd kommer først, fars adferd (forsøket på å opprettholde kontakt for barnet) blir en følge av mors adferd. rekkefølgen bestemmer årsakens opprinnelse, men for omgivelsene blir det omvendt, for de ser ikke mors forutgående adferd.

Røyk kan vi se på lang avstand, ilden må vi nærmere for å se. Slik er det også med narsissistisk dynamikk, virkeligheten blir snudd på hodet, den egentlig aggressive blir sett på som offeret, og offeret blir sett på som den aggressive! Virkeligheten blir snudd på hodet.

Eksempel

Typisk er saken der barnets problemer ble så merkbare at det måtte ha hjelp fra Barne og Ungdoms Psykiatrisk, BUP. Psykologen syntes etter samtaler med mor og barn, være av den oppfatning at fars "aggresjon" var skadelig for barnet. Barnet syntes vært usatt for press fra far om at det skulle si det ville bo med far i forbindelse med en barnefordelingsak. Barnet selv hadde også fortalt BUP at det var

far som presset henne og ikke mor. Lagmannsretten bygget naturlig nok på dette da den avsa kjennelse om at barnet skule bo med mor.

Rett etter kjennelsen nektet imidlertid barnet plutselig å bo med mor. Da kom det frem at barnet var utsatt for alvorlige trusler fra mor om at mor ville begå selvmord om hun ikke sa det mor ville hun skulle si! Da BUP ble gjort oppmerksom på dette, skrev psykologen at :

"Jeg deler fars oppfatning av at det for utenforstående kan være svært vanskelig å få tilstrekkelig god og balansert innsikt i denne typen konflikter."

Etter det gikk det bare et par måneder før BUP skrev at *"Barnet har nå ikke lenger alvorlige psykiske vansker med funksjonsvikt som tilsier hjelp fra spesialhelse-tjenesten"*. Barnet måtte med andre ord flyttes fra den narsissistiske mor til den normale far for at hun skulle komme ut av sine problemer.

Det alvorlige var imidlertid at dette var en handling barnet selv måtte foreta, fordi domstolene og deres sakkyndige ikke så mors underliggende narsissistiske adferdr.

Oppsummering

Den kjente psykoanalytiker **Heinz Kohut** beskriver denne problematikk på [denne](#) måten! De verste lidelser er med andre ord de barn som vokser opp med slike narsissistiske foreldre der personligheten skadet eller fraværende, der mors selvfølelse, selvbilde er ødelagt av traumer i egne barndom og der barnet blir mors narsissistiske supply. Slik blir narsissistisk problematikk gjennom *sosial arv* overført fra den syke mor til barnet!

I slike settinger er det ikke rart at mange fedre slutter å arbeide for barnet skal få kontakt med sin far. Resultatet blir uansett skadelig for barnet. Uansett hva man gjør i en slik narsissistisk dynamikk, så taper barnet. Den eneste vinner er den narsissistiske mor, som har fått sin hevn, fått dekket sitt behov for å se at verden er så vond som det hun tror den er!

Domstoler som mener det skal mye til for å frata barnet dets kontakt med sin far, bidrar i sin unnfalighet til nettopp at barnet mister kontakten med sin far! Den eneste måten å hjelpe slike barn er å flytte dem til den normale forelder, slik at denne kan bygge opp barnets selvfølelse, dets eget Selv.